

KONKURS Z HISTORII
Klucz odpowiedzi. Etap rejonowy 2013/2014
Suma punktów do uzyskania: 70

1. Zaznacz poprawną odpowiedź. (10 p.)

I Który z polskich władców powołał Komisję Morską?

- a) Zygmunt I Stary,
- b) **Zygmunt II August,**
- c) Zygmunt III Waza.

II Które z polskich miast w XVI w. było największe pod względem liczby ludności?

- a) Kraków,
- b) Warszawa,
- c) **Gdańsk.**

III Piechota wybraniecka była to piechota:

- a) mieszczańska, rekrutowana w miastach królewskich,
- b) **chłopska, rekrutowana w królewskich,**
- c) składająca się z ochotników.

IV Kto sprawował funkcję interrexa po śmierci Zygmunta Augusta?

- a) królowa Bona,
- b) **arcybiskup Jakub Uchański,**
- c) Krzysztof Opaliński.

V Którego z władców francuskich określano mianem "Króla Słońce"?

- a) Henryk IV,
- b) **Ludwik XIV,**
- c) Ludwik XV.

VI Pokój religijny w 1555 r. został podpisany w:

- a) Wittenberdze,
- b) Wormacji,
- c) **Augsburgu.**

VII Nazwisko Mikołaja Gomółki z Sandomierza należy wiązać z:

- a) literaturą,
- b) **muzyką,**
- c) malarstwem.

VIII Jaką rolę pełnił w Rzeczypospolitej szlacheckiej kanclerz?

- a) prowadził politykę zagraniczną państwa,
- b) prowadził sprawy finansowe państwa,
- c) odpowiadał za sądownictwo.

IX Którą z wymienionych postaci można określić mianem konkwistadora (zdobywcy)?

- a) Vasco da Gama,
- b) **Ferdynand Cortez,**
- c) Rafael Santi.

X Najpotężniejszym rodem magnackim na Litwie byli?

- a) **Radziwiłłowie,**
- b) Lubomirscy,
- c) Zamoyscy.

2. Przyjrzyj się ilustracjom i wykonaj polecenia. (3 p.)

I.

II.

A. Wskaż ilustrację, na której przedstawiono renesansowy fragment Wawelu. Zaznacz znakiem X właściwą cyfrę.

B. Podkreśl poprawne zakończenie zdań.

1. Przebudowa Wawelu w stylu renesansowym nastąpiła za panowania króla:

- a) Jana Olbrachta,
- b) Zygmunta III Wazy,
- c) Stefana Batorego,
- d) Zygmunta Augusta,
- e) **Zygmunta Starego.**

2. W budowlach renesansowych na Wawelu widać wpływy:

- a) angielskie,
- b) francuskie,
- c) włoskie,
- d) skandynawskie,
- e) niderlandzkie.

3. Podaj 4 charakterystyczne elementy budowli renesansowych. (4 p.)

np. Kopuły, balkony, krużganki, arkady, portyki, kolumny, łuk półkolisty, freski, płaskorzeźby.

4. Ilustracja ukazuje założyciela jednego z zakonów, którego głównym celem było powstrzymanie rozwoju reformacji i wzmocnienie pozycji Kościoła katolickiego. (3 p.)

a) Podaj imię i nazwisko tej postaci.

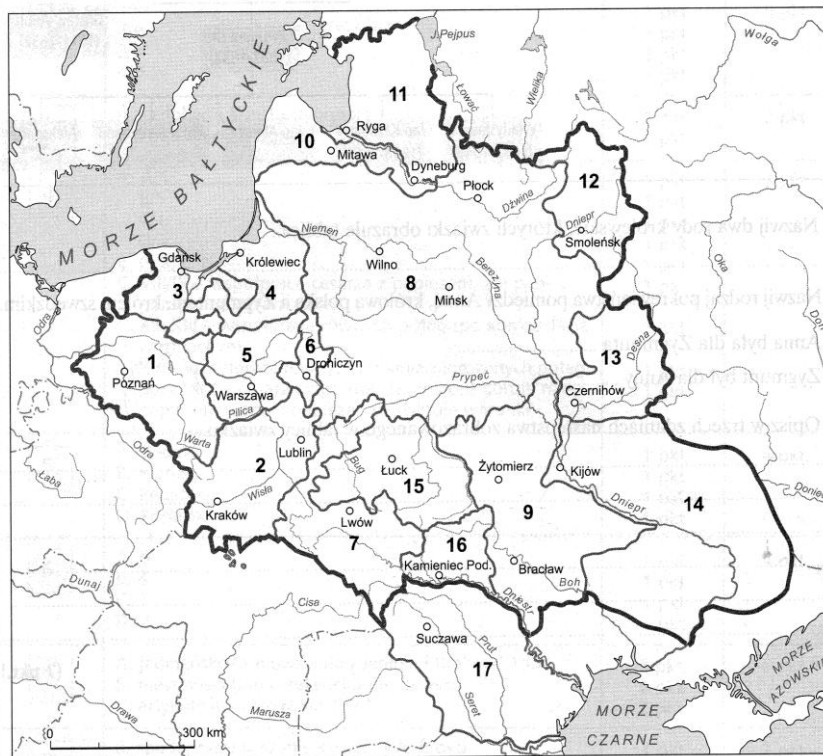
Ignacy Loyola

b) Zapisz nazwę zakonu założonego przez tę osobę.

Jezuici (Towarzystwo Jezusowe)

c) Szkoły zakładane przez ten zakon nosiły nazwę kolegiów (jezuickich)

5. Oto mapa z zarysem granic oraz podziałów wewnętrznych w różnych okresach istnienia polsko-litewskiego państwa. Na jej podstawie wykonaj zadania A, B i C. (8 p.)

A. Nazwij krainy historyczno-polityczne zaznaczone numerami:

1 **Wielkopolska**

2 **Małopolska**

11 **Inflanty**

16 **Podole**

B. Za pomocą numerków określ, które z zaznaczonych na mapie terytoriów utraciła Rzeczpospolita w 1667 r.

12

13

14

C. Podaj nazwę wydarzenia z 1667 r., które zadecydowało o tej stracie.

Rozejm w Andruszowie z Rosją.

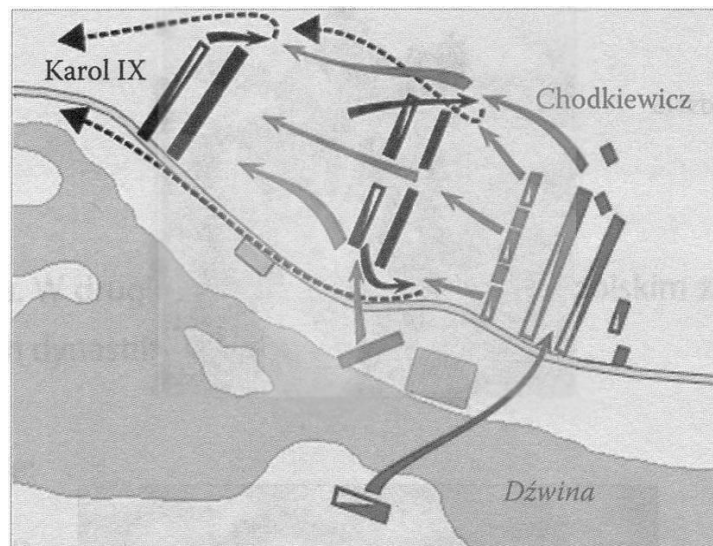
6. Na podstawie fragmentu tekstu wykonaj polecenie. (1 p.)

"Piast (...) siadł na tronie, któremu świat cały,
A najbardziej kraj dawał pochlebne okrzyki,
Że mu z wieczną sromotą uległ Turczyn dziki".

Zidentyfikuj postać, o której mowa w tym wierszu.

Jan III Sobieski

7. Plan przedstawia jedną ze słynnych bitew stoczonych w XVII w. przez wojska polskie. Na podstawie planu odpowiedz na pytania. (4 p.)

A. Gdzie (pod jaką miejscowością) rozegrała się ta bitwa?

Kircholm

B. Z wojskami jakiego państwa została stoczona?

Szwecji

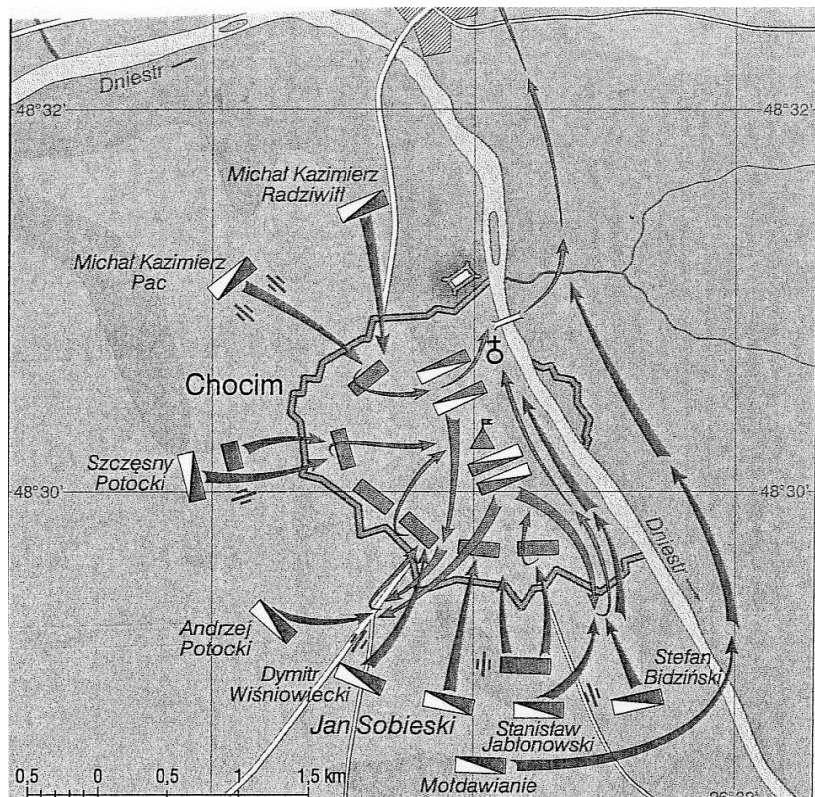
C. W którym roku się odbyła?

1605

D. Jaki król wtedy panował w Polsce?

Zygmunt III Waza

8. Plan przedstawia jedną ze słynnych bitew stoczonych w XVII w. przez wojska polskie. Na podstawie planu odpowiedz na pytania. (4 p.)

A. Gdzie (pod jaką miejscowością) odbyła się ta bitwa?

Chocim

B. Z wojskami jakiego państwa została stoczona?

Turcji

C. W którym roku się odbyła?

1673

D. Jaki król wtedy panował w Polsce?

Michał Korybut Wiśniowiecki

9. Na podstawie ilustracji wykonaj polecenia. (8 p.)

A. Podaj nazwę państwa, którego symbolem jest ten herb. (1 p.)

Rzeczpospolita Obojga Narodów

B. Nazwij 3 elementy graficzne herbu i określ, co symbolizuje każdy z nich. (3 p.)

Korona – symbol monarchii (królestwa)

Orzeł – symbol Korony Polskiej (Polski)

Pogoń – symbol Litwy (Wielkiego Księstwa Litewskiego)

C. Napisz od jakiego wydarzenia funkcjonuje nazwa tego państwa i w którym roku miało ono miejsce? (2 p.)

Unia Lubelska w 1569 r.

D. Wyjaśnij różnicę między unią personalną, a unią realną. (2 p.)

W unii personalnej państwa połączone są osobą wspólnego władcy, a w unii realnej oprócz władcy większość instytucji państwowych jest wspólna (np. wspólny sejm, senat, polityka zagraniczna, moneta itp.)

Po 1 punkcie za poprawną charakterystykę unii personalnej i realnej.

10. Na podstawie ilustracji wykonaj poniższe polecenia. (5 p.)

Żołnierza jakiej formacji wojskowej przedstawiono na ilustracji?

Husaria

Wymień 4 elementy uzbrojenia tego żołnierza.

Np. szyszak, pancerz, skrzydła, kopia, koncerz, szabla, nadziaki, pistolety, łuki.

11. W 2 połowie XVI w. oprócz Jagiellonów na tronie polskim zasiadali przedstawiciele 3 europejskich dynastii. Podaj ich nazwy. (3 p.)

A. Walezjuszy

B. Batorych

C. Wazów

12. Określ jakiego kraju władcami byli: (2 p.)

Karol IX Sudermański, Gustaw II Adolf, Karol X Gustaw Szwecji

Który z nich sprawował władzę w czasie tzw. "potopu"? Karol X Gustaw

13. Poniżej przedstawiona została krótka biografia jednego z najważniejszych polskich polityków drugiej połowy XVI w. Na podstawie notatki podaj imię i nazwisko tej postaci. (1 p.)

Żył w latach 1542-1605; polski szlachcic, rozpoczynał swoją karierę jako jeden z przywódców ruchu egzekucyjnego; z czasem objął najważniejsze stanowiska polityczne w Polsce, kanclerz koronny od 1576 r., Wielki Kanclerz Koronny od 1578 r. i Hetman Wielki Koronny Rzeczypospolitej Obojga Narodów od roku 1581. Doradca króla Zygmunta II Augusta i Stefana Batorego.

Jan Zamoyski

14. Określ, czy podane sformułowania są prawdziwe czy fałszywe, wpisując "P" lub "F" we właściwych rubrykach. (3 p.)

A.	Wojnę Ligi Świętej z Turcją kończył pokój w Karłowicach w 1699 r. Polska odzyskała wtedy ziemie utracone w wyniku traktatu w Buczacz.	P
B.	Podczas bitwy pod Oliwą w 1627 r. flota szwedzka pokonała flotę polską.	F
C.	Stanisław Żółkiewski zginął w 1620 r. w czasie bitwy z wojskami tureckimi pod Cecorą.	P

15. Wyjaśnij krótko znaczenie poniższych pojęć (3 p.)

Artykuły henrykowskie **zbiór praw (zasad ustrojowych), których przestrzegać musiał każdy król Polski wybrany w drodze wolnej elekcji.**

Pacta conventa **osobiste zobowiązania nowo wybranego króla Polski.**

Wolna elekcja **wybór monarchy przez szlachtę odrzucający zasadę sukcesji dynastycznej.**

Dopuszczalne inne poprawne merytorycznie odpowiedzi.

16. Ułóż wydarzenia w porządku chronologicznym wpisując cyfry od 1 do 5 w odpowiednie rubryki. (5 p.)

Wystąpienie Marcina Lutra	1
Wydanie edyktu nantejskiego	4
Wygnanie arian z Polski	5
Unia brzeska	3
Konfederacja warszawska	2

17. Napisz, kto był królem Polski, gdy miały miejsce następujące wydarzenia. (3 p.)

Wybuch powstania Chmielnickiego **Władysław IV Waza**

Zajęcie Kremla przez wojska polskie **Zygmunt III Waza**

Podpisanie pokoju w Oliwie **Jan II Kazimierz Waza**